

УПОВНОВАЖЕНИЙ Верховної Ради України з прав людини

вул. Інститутська, 21/8, м. Київ, 01008, тел. (044) 298-70-33 E-mail: hotline@ombudsman.gov.ua

Державна судова
адміністрація України

ПОДАННЯ

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини
(згідно з частиною третьою статті 15 Закону України
«Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»)

Статтею 3 Конституції України визначено, що людина, її життя і здоров'я є найвищою соціальною цінністю.

Права і свободи людини і громадянина закріплено у Розділі II Конституції України та, відповідно до статті 22 Основного Закону України, не є вичерпними, гарантуються і не можуть бути скасовані.

Згідно зі статтею 101 Конституції України Уповноважений Верховної Ради України з прав людини (далі – Уповноважений) здійснює парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, метою якого є:

захист прав і свобод людини і громадянина, проголошених Конституцією України, законами України та міжнародними договорами України;

додержання та повага до прав і свобод людини і громадянина у відносинах, що виникають між юридичними особами публічного та приватного права, а також фізичними особами, які перебувають на території України, у випадках, передбачених окремим законом;

запобігання порушенням прав і свобод людини і громадянина або сприяння їх поновленню;

сприяння приведенню законодавства України про права і свободи людини і громадянина у відповідність до Конституції України, міжнародних стандартів у цій сфері.

Мною, у зв'язку із здійсненням на підставі статей 13 та 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина та захисту прав кожного на території України,

виконанням функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання виявлено порушення прав людини на захист від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання у діяльності Жовтневого районного суду міста Харкова (далі – Суд).

Статтею 5 Загальної декларації прав людини, статтею 3 Декларації про захист усіх осіб від катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 7 Міжнародного пакту про громадянські і політичні права, статтею 2 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання, статтею 28 Конституції України визначено, що ніхто не повинен зазнавати тортур, або жорстокого, нелюдського, або такого, що принижує його гідність, поводження і покарання.

Передбачено, що жодні виключні обставини, якими б вони не були, стан війни чи загроза війни, внутрішня політична нестабільність чи будь-який інший надзвичайний стан не можуть бути виправданням катувань чи інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Під час здійснення 13.09.2023 відвідування Суду групою НПМ встановлено, що у порушення вимог пункту 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі – ДБН) кількість приміщень (камер) для підсудних (засуджених) не відповідає розрахунку три камери на кожен зал судових засідань для розгляду кримінальних справ.

В Суді є п'ять залів судових засідань, чотири з яких – для розгляду кримінальних справ. Але, в наявності лише дві камери, що не забезпечує роздільного тримання чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізолюваного тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою. У разі одночасного доставлення підсудних (засуджених) до Суду для розгляду кримінальних справ, буде порушене їх право на особисту безпеку.

Окрім цього, одна із камер Суду не відповідає вимогам пункту 6.5.2 ДБН щодо мінімальної площі 4 м² на одну особу. В ній обладнано дві металеві клітки для підсудних (засуджених), розміри яких мають площу значно менше норми, а саме – 1,4 м² та 0,7 м².

В конвойній кімнаті та камерах для підсудних (засуджених) відчувається запах сигарет та спостерігається забруднення приміщень, наявні зайві сторонні предмети, пусті пляшки, сміття, що свідчить про недотримання санітарно-гігієнічних норм, нерегулярне або неналежне прибирання.

У порушення вимог частини першої статті 23 Закону України «Про лікарські засоби» в аптечці вартового приміщення виявлені лікарські засоби, термін придатності яких закінчився. У зв'язку з цим, неможливо надати домедичну допомогу підсудним (засудженим) та відвідувачам Суду.

У порушення вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», на другий поверх доступ для маломобільних груп населення обмежено через відсутність підйомних механізмів. Санітарно-гігієнічне приміщення для маломобільних груп населення в Суді відсутнє, в наявності дерев'яний туалет для відвідувачів, який знаходиться на вулиці та не пристосований для користування ним маломобільними особами.

У порушення вимог пункту 5.11 ДБН та Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція з організації конвоювання), територію Суду не обладнано боксом для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних) або огороженою стоянкою для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу.

У порушення вимог пункту 6.5.3 ДБН входні двері приміщення для конвою не обладнано оглядовим віконцем із заслінкою, яка фіксується в зачиненому положенні.

У порушення вимог пункту 7.1.10 ДБН та Інструкції з організації конвоювання в приміщенні Суду не передбачено ізольованого маршруту для підсудних (засуджених) від камер до залів судових засідань для розгляду кримінальних справ.

В блоці, де розміщені камери для підсудних (засуджених), відсутній спеціальний санвузол для підсудних. Хоча у приміщенні Суду наявний санвузол для підсудних (засуджених), проте маршрут до нього не ізольовано від відвідувачів та працівників Суду.

Зазначені вище порушення, а саме: відсутність стоянки для спеціального автотранспорту варті, відсутність на дверях приміщення для конвою оглядового віконця, відсутність ізольованого маршруту для підсудних (засуджених) та відсутність у блоці, де розміщені камери для підсудних (засуджених) спеціального санвузла, призводить до відсутності безпеки для суддів, працівників, відвідувачів Суду та підсудних (засуджених) під час проведення судових засідань та в перервах між ними.

У Суді не забезпечені умови перебування людей згідно з санітарно-гігієнічними параметрами, встановленими ДБН В.2.2-9:2018 «Громадські будинки та споруди» та санітарно-епідеміологічними нормативами. Так, у порушення вимог пункту 9.9 ДБН у будівлі Суду відсутній санвузол для відвідувачів. В наявності дерев'яний туалет, який знаходиться на вулиці та не відповідає санітарно-гігієнічним параметрам та санітарно-епідеміологічним нормативам.

На підставі викладеного, з метою усунення виявлених порушень прав і свобод людини і громадянина, а також приймаючи до уваги те, що:

відповідно статті 151 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», пункту 2 Положення про Державну судову адміністрацію України, затвердженого Рішенням Вищої ради правосуддя від 17.01.2019 № 141/0/15-19, Державна судово адміністрація України здійснює організаційне та фінансове забезпечення діяльності органів судової влади з метою створення належних умов функціонування судів і діяльності суддів,

керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 15, 16, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

ВИМАГАЮ:

1. Розглянути подання та вжити заходів, спрямованих на усунення виявлених у ході реалізації функцій національного превентивного механізму наведених порушень прав людини у діяльності Жовтневого районного суду міста Харкова, зокрема щодо:

1.1 реконструкції будівлі Суду та обладнання його приміщення у відповідності до вимог ДБН В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» та ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення»;

1.2 обладнання Суду боксом для заїзду спеціального автотранспорту варті та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), або огороженою стоянкою для спеціального автотранспорту варті біля зовнішнього спеціального входу;

1.3 технічного переоснащення приміщень Суду з урахуванням потреб маломобільних груп населення відповідно до вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення»;

1.4 забезпечення ізольованого маршруту конвоювання підсудних (засуджених) від місця утримування підсудних (засуджених) до залів судових засідань відповідно до пункту 13 Інструкції;

1.5 недопущення наявності в аптечках Суду ліків з простроченим терміном дії;

1.6 забезпечення дотримання санітарно-гігієнічних норм, регулярного прибирання, дезінфекції в приміщеннях для тримання підсудних (засуджених).

2. У спосіб, передбачений чинним законодавством, вжити заходів щодо притягнення винних осіб до встановленої законом відповідальності.

3. Про результати розгляду подання у місячний строк повідомити Уповноваженого, додавши на підтвердження відповідну інформацію та копії документів.

Звертаю увагу, що відмова органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності, їх посадових і службових осіб від співпраці, а також умисне приховування або надання неправдивих даних, будь-яке незаконне втручання в діяльності Уповноваженого з метою протидії передбачають відповідальність згідно з чинним законодавством.

Додаток: Звіт про результати відвідування Жовтневого районного суду міста Харкова на 6 арк. у 1 прим.

**Уповноважений Верховної
Ради України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Бохвалов Андрій 050 693 1553

UB
Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав
людини
№8789.2/53/19274-23/23/53 від 04.10.2023
КЕП: Лубінець Д. В. 04.10.2023 17:54
5FBB77F7B650371D04000000E88D010044560300